

provincie **HOLLAND**
ZUID

GS brief aan Provinciale Staten

Contact:
F. van Heemst
f.van.heemst@pzh.nl

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
DOS-2015-0000566
PZH-2017-616918898

Bijlagen
1

Aan Provinciale Staten

Onderwerp
Regeerakkoord 2017: overzicht en relevantie voor Zuid-Holland.

Geachte Statenleden,

Met deze brief informeren wij u graag over de meest in het oog springende punten uit het nieuwe regeerakkoord. Dit overzicht is wat ons betreft een bruikbare basis om met u de discussie te voeren over de kansen voor de provincie Zuid-Holland om in te spelen op het regeerakkoord. Zoals wij in onze brief 'extra toelichting bij begroting 2018' (PZH-2017-614788391) aan u schreven stelt het college voor hier tot en met 2019 € 24,0 mln voor te reserveren.

Algemeen beeld regeerakkoord

Wij zijn aangenaam verrast met de plannen van het nieuwe kabinet. Er is een brede erkenning dat de overheden elkaar nodig hebben om de maatschappelijke opgaven echt effectief aan te pakken. Rijk, provincies en gemeenten versterken elkaar en treden op als één overheid.

Samen werken aan een duurzaam Nederland zou de eigenlijke titel van het akkoord kunnen luiden in plaats van 'vertrouwen in de toekomst'. Uitwerking van het klimaatakkoord van Parijs krijgt een belangrijke plaats in het akkoord. Dat levert een ambitieuze duurzaamheidsagenda op met een doorwerking op provinciale sectoren als energie, klimaat (water), economie, mobiliteit, natuur en wonen.

Het Rijk wil met decentrale overheden bestuursakkoorden sluiten. Er zijn extra Rijksmiddelen beschikbaar. In het regeerakkoord kan de verwachting worden gelezen dat Provincies dat ook doen. Bijvoorbeeld door inzet van de extra middelen uit het accres (zie ook kop 'financiën') of – in geval van Zuid-Holland – financiële ruimte die nog niet ingevuld is. Wij willen de uitgestoken hand van het Rijk aannemen. In de komende maanden gaan wij onze inzet uitwerken op de opgaven waar het Rijk ons nodig heeft.

Daarmee is dit akkoord een belangrijke steun in de rug voor de ambities van dit college: samenwerken aan een slim, schoon en sterk Zuid-Holland. Deze verfrissende benadering wordt vanuit de provincie Zuid-Holland warm ondersteund.

Hoofdpunten voor de Provincie Zuid-Holland van belang

Voor de realisatie van onze vernieuwingsambities springen een aantal punten uit het regeerakkoord in het oog. Deze zijn hierna beschreven. In de bijlage vindt u een uitgebreid overzicht opgenomen met punten uit het regeerakkoord die relevant zijn voor de provincie Zuid-Holland.

Financiën

Het financiële beleid in het nieuwe regeerakkoord is behoedzaam: er wordt aangestuurd op behouden van een begrotingsoverschot voor economisch mindere tijden. Per saldo geeft het Rijk flink meer uit wat via het accres (de zogenaamde 'trap op, trap af systematiek') leidt tot een voordelige ontwikkeling van het Gemeente- en Provinciefonds. Voor de provincie Zuid-Holland gaat het om een indicatief voordeel van circa € 3,1 mln in 2018 en circa € 7,4 mln in 2019 (structureel oplopend naar ca € 10 mln voordeel). Dit komt bovenop het voordeel uit de meicirculaire 2017 (€ 12 mln structureel) dat al in de PZH begroting 2018 is verwerkt. Van belang is dat de trap op, trap af systematiek op termijn uiteraard ook kan betekenen dat onze inkomsten dalen.

Verder heeft het Rijk de 'trap op, trap systematiek' herzien, wat moet leiden tot een stabiel meerjarig financieel beeld voor provincies en gemeenten. Het Rijk handhaaft de zogenaamde opschalingskorting van het vorige kabinet, maar voegt daar geen nieuwe korting aan toe. Omdat de provincie Zuid-Holland deze korting van het vorige kabinet al volledig heeft verwerkt in de begroting, levert dit dus geen financieel nadeel op voor de provincie.

Het voordeel uit het Regeerakkoord betreft voorlopige cijfers, die later door het Rijk nader geconcretiseerd zullen worden. Het is nog niet bekend wanneer: mogelijk dit najaar al, maar mogelijk ook pas later (als het rijk in een bestuursakkoord concrete afspraken heeft gemaakt met medeoverheden).

Energievernieuwing

De energietransitie krijgt een flinke impuls: het nieuwe kabinet scherpt de energie- en klimaatdoelstellingen (voor 2030 en verder) aan. De uitstoot van broeikasgas gaat de helft omlaag, vergeleken met het ijkjaar 1990. Het energiebeleid moet ervoor op de schop. Er komt een (nieuw) Klimaat- en Energie akkoord dat verder gaat dan het akkoord van Parijs. Er is een kleine 2 miljard euro extra tijdens deze kabinetsperiode beschikbaar voor energie- en klimaatbeleid (excl. ombuigingen in het topsectorenbeleid). De (nieuwe) doelstellingen en voorgestelde maatregelen zijn complementair aan de doelstellingen van de provinciale energieagenda. De voorgestelde maatregelen ondersteunen onze doelstellingen .

Het kabinet neemt maatregelen om het potentieel aan restwarmte beter te benutten in onder meer de regio's Rijnmond en het Westland. Het college ziet dit als een definitieve keuze voor warmte-infrastructuur als onderdeel van de energietransitiestrategie. De Warmterotonde in Zuid-Holland komt daarmee een stap dichterbij.

Klimaatadaptieve delta

In een bestuursakkoord tussen overheden zullen afspraken gemaakt worden over klimaatadaptatie. Het college is benieuwd naar de nadere uitwerking hiervan. Voor het college is noodzakelijk om Zuid-Holland voor te bereiden op effecten van klimaatverandering die zich zullen voordoen. Eind 2018 verwacht het college zicht te hebben op de investeringen die klimaatadaptatie vraagt van de provincie Zuid-Holland. Het maken van afspraken in een bestuursakkoord klimaatadaptatie is complementair aan de doelstellingen van PZH op dit thema en de afspraken die we daarover willen maken met onze gemeenten en waterschappen.

Het thema bodemdaling zit niet prominent in het regeerakkoord maar het college ziet wel voldoende aanknopingspunten om aansluiting te zoeken bij diverse punten van het kabinetsbeleid, zoals bijvoorbeeld bij landbouw. Hier wordt in samenwerking met waterschappen en betrokken boeren verder onderzoek gedaan naar flexibel peilbeheer en onderwaterdrainage. Flexibel peilbeheer en onderwaterdrainage kunnen een bijdrage leveren aan het afremmen van de bodemdaling in het veenweidegebied.

Nieuwe economie

Het grootste deel van de vermindering van broeikasuitstoot moet volgens het nieuwe kabinet gerealiseerd worden via CO₂-afvang en –opslag uit vooral de zware industrie (o.a. Rijnmond). Het college merkt hierbij op dat deze maatregelen zich nog in een ontwikkelfase bevinden: de kosten zijn hoog en draagvlak vanuit de industrie en het publiek is voorlopig beperkt. Meer heil verwacht het college van de voornemens van het kabinet tot sluiting van de kolencentrales voor 2030 en CO₂-beprijzing (vervuiler betaalt).

Een innovatief MKB is een belangrijke aanjager voor de realisering van een duurzaam Nederland. Het kabinet constateert dat de MIT-regeling goed voldoet in de behoefte van het MKB om te innoveren. De co-financieringsregeling van Rijk en Regio wordt uitgebreid.

Om regionale kansen voor ondernemers te benutten wil het Rijk ‘deals’ sluiten met decentrale overheden, waarin de partijen zich verplichten om samen aan nieuwe oplossingen te werken. Tevens worden de mogelijkheden voor regionale en sectorale proefprojecten en experimenteerruimtes vergroot.

Het college ziet in het regeerakkoord een aantal mogelijkheden om strategische diepte-investeringen van PZH op te richten (zie ook GS-brief ‘extra toelichting begroting 2018):

- Het topsectorenbeleid wordt sterker gefocust op de economische kansen die de volgende maatschappelijke opgaven (‘societal challenges’) bieden: energietransitie/duurzaamheid, landbouw/water/voedsel en hightech (quantum, nano, fonotica). Verder wil het kabinet de transitie van de economie stimuleren door een aanscherping van energieprestatie-eisen en energie-innovatie in de industrie (via het Topsectorenbeleid en de verbrede Stimuleringsregeling voor Duurzame Energieproductie).
- Het rijk investeert in de versterking van de onderzoekinfrastructuur (€ 100 mln). Verder krijgt zowel het fundamentele alsook het toegepaste onderzoek een flinke impuls (in totaal € 400 mln).

Het kabinet heeft expliciet aandacht voor de ESA/Estec in Noordwijk als grootste locatie van het European Space Agency en herkent het belang van deze campus voor het internationaal aanzien van de Nederlandse hightechindustrie. Het kabinet zet in op behoud van deze locatie. Het college verwelkomt dit uiteraard en ziet een relatie het Toekomstperspectief Space Campus Noordwijk dat nu in de maak is. Samen met o.a. Netherlands Space Office en het Rijk wordt een ontwikkelingsstrategie en –programma opgesteld.

Levendige meerkernige metropool

Met provincies, gemeenten en marktpartijen wil het kabinet afspraken maken over verduurzaming van de bebouwde omgeving. Aan het eind van de regeerperiode moeten nieuwe woningen en gebouwen niet meer verwarmd worden met aardgas. Daarnaast worden jaarlijks 30.000 tot 50.000 woningen omgebouwd om gasvrij te worden. Alle nieuwe gebouwen moeten aangesloten worden op een warmtenet (stads- of industriewarmte) of op een verzaamd elektriciteitsnet dat geschikt is om warmte op te wekken. Nieuwbouwwijken krijgen niet meer standaard een gasnet. Daarmee zijn de (nieuwe) doelstellingen en voorgestelde maatregelen uit het regeerakkoord complementair aan de doelstellingen van de provinciale energieagenda.

Het kabinet zal in overleg met medeoverheden, woningcorporaties en andere stakeholders afspraken maken over het aanjagen van de woningbouwproductie. Het kabinet wil eventuele belemmeringen zoveel mogelijk wegnemen en regionaal maatwerk mogelijk laten zijn. Voor het college is naast 'versnelling' ook het uitgangspunt van 'de juiste woning op de juiste plek' een groot goed.

Aantrekkelijke leefomgeving

De landbouw staat voor een belangrijke uitdaging om de uitstoot van broeikasemissies te verminderen. Het kabinet gaat hierover met de sector in gesprek en zal indien nodig het Gemeenschappelijke Landbouwbeleid inzetten. Het is voorlopig nog de vraag welke rol het Rijk voor zich ziet voor provincies bij de verduurzaming van de landbouw.

Er komt een forse investering in erfgoed en monumenten (€ 325 mln). Het college kijkt uit naar een nadere uitwerking.

Best bereikbare provincie

Het kabinet zal fors investeren in mobiliteit. Er komen extra middelen beschikbaar voor het aanpakken van knelpunten in de hoofdinfrastructuur, waaronder de A15, A12 en A4. Bestaande projecten worden voortgezet, waaronder de A16 Rotterdam en de Blankenburgverbinding. Er wordt eenmalig, verdeeld over drie jaar, € 2 mld extra uitgetrokken waarvan € 100 mln geoormd is voor cofinanciering fietsprojecten van gemeenten en provincies. Vanaf 2021 wordt jaarlijks structureel € 100 mln aan het Infrastructuurfonds toegevoegd. Vanaf 2030 wordt het infrastructuurfonds een Mobiliteitsfonds. Dit fonds zal het kabinet bovendien op termijn 'ontschotten'. De extra middelen en de inzet daarvan sluiten aan bij de ambities van de provincie en de middelen die reeds in het Programma Zuid-Hollandse Infrastructuur (PZI) zijn gereserveerd (onder meer voor de A15 en de programma Bereikbaarheid Rotterdam Den Haag).

Het kabinet wil het mobiliteitssysteem verder verduurzamen. Dit sluit aan bij de ambities van de provincie, zoals opgenomen in het traject Energietransitie Infrastructuur. Zuid-Holland loopt daarin voorop. Ook als lead-partner in Clinsh (Clean Inland Shipping) voor verduurzaming van de binnenvaart. De inzet van het kabinet op een greendeal binnenvaart en havens is een goede ontwikkeling waarover de provincie graag samen met het Rijk concrete afspraken maakt. Het is de ambitie van het Rijk om alle nieuwe auto's emissieloos te laten zijn in 2030. Tevens komt er beprijzing voor het vrachtverkeer. Dit is onder andere van belang voor de verbetering van luchtkwaliteit in de steden.

Ook het regionale OV krijgt een impuls. Er komen extra sprinters (waaronder tussen Dordrecht en Breda in relatie tot de MerwedeLingelijn) en er worden experimenten mogelijk gemaakt voor nieuwe vormen van OV en doelgroepenvervoer, dit sluit aan bij de nieuwe vormen van concessieverlening van de provincie nu in investeert. Bijvoorbeeld in de nieuwe DAV-concessie die nu wordt aanbesteed. Daar waar deze ontwikkelingen de provinciale OV-concessies raken, zal de provincie in overleg met het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat plannen uitwerken. Met stedelijke regio's (waaronder de Metropoolregio Rotterdam Den Haag en de provincie Zuid-Holland) worden afspraken gemaakt over cofinanciering van uitbreiding openbaar vervoer (waaronder lightrail).

Vergroten regionale bestuurskracht

In het regeerakkoord is opgenomen dat voor krimpregio's en grootstedelijke gebieden ruimte moet zijn voor programmatische afspraken met provincies en gemeenten. Dit biedt voor de provincie de kans om bij onze gebiedsgerichte aanpak ook het Rijk te betrekken. Ook voor de gezamenlijke programma's die wij hebben met onze partners, bijvoorbeeld het Investeringsprogramma Investeren in Vernieuwen, is het Rijk betrokken.

Voor wat betreft het aangaan en ondersteunen van gemeentelijke samenwerking en mogelijke fusies steunt het Regeerakkoord de provinciale aanpak om samen met gemeenten te zoeken naar de juiste manier van samenwerking, waarbij een fusie een mogelijke uitkomst is. Dit sluit aan bij de door Gedeputeerde Staten gekozen aanpak uit Slimmer en Sterker Bestuur waarbij wij onze verantwoordelijkheid nemen en zoveel mogelijk samen met gemeenten en regio's werken aan een goed openbaar bestuur.

In het Regeerakkoord wordt voorgesteld om de politieke verantwoording van gemeentelijke samenwerkingen (Wgr) te verbeteren. Eveneens is opgenomen dat een proces van herindeling gewenst is voor gemeenten die voor essentiële taken langjarig en in hoge mate afhankelijk zijn van gemeenschappelijke regelingen. Voor GS is het van belang dat gemeenschappelijke regelingen goed functioneren en goed democratisch gecontroleerd worden. Met gemeenten en het Rijk blijven wij hierover in gesprek.

Organisatie

Het regeerakkoord benadrukt het belang van een actief diversiteits- en discriminatiebeleid. Dit sluit aan bij het provinciaal beleid, waaronder de onlangs in de commissie B&M besproken quick scan diversiteit. Verder gaat het rijk door met de normalisering van de rechtspositie van ambtenaren. Dit is congruent met de inzet en voorbereidingen, zoals reeds ingezet door PZH. Het

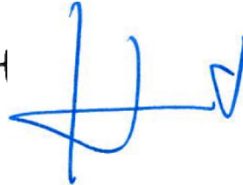
regeerakkoord spreekt daarnaast over de opzet van maatschappelijke diensttijd voor jongeren. Provincie Zuid-Holland zal dit (in de rol van werkgever) integreren in de opgave 'maatschappelijk betrokken werkgeverschap'. Ook komen er een aantal nieuwe regelingen, zoals het partnerverlof bij geboorte. Deze regelingen zullen zodra ze zijn opgesteld door het rijk interprovinciaal worden uitgewerkt en geïmplementeerd. Het kabinet besteedt ook aandacht aan digitale vraagstukken bij overheden. De provincie kijkt uit naar de uitwerking hiervan.

Met vertrouwen kijken wij uit naar samenwerking met dit kabinet om zowel het kabinetsbeleid als onze eigen ambities te realiseren. Wij vertrouwen er op u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

drs. J.H. de Baas

drs. J. Smit

Bijlage: Totaaloverzicht_bij_analyse_regeerakkoord_2017